

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

«ԱՅ ԷՖ ՓԻ» ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան, Նիկոլ Դումանի 53-34
E-mail: info@ifp.am
Հեռ. +(374) 99 66 88 55

“IFP” LLC
53-34 Nikol Duman., Yerevan, RA
E-mail: info@ifp.am
Tel. +(374) 99 66 88 55

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն № 6

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈԻՎԿ ՍՊԸ-ի 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ

Ներկայացվում է «Փարվանա Կրեդիտ» ՈԻՎԿ ՍՊԸ-ի բաժնետերերին

Վերապահումով կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Փարվանա Կրեդիտ» ՈԻՎԿ ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, որոնք ներառում են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփը և այլ ծանոթագրությունները:

Մեր կարծիքով, բացառությամբ վերապահումով կարծիք արտահայտելու հիմքեր պարբերությունում ներկայացված հարցերի հնարավոր ազդեցության, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքի և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՍՍ):

Վերապահումով կարծիքի հիմքեր

1. Ընկերության վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմում ներառված՝ վարկառուներից առգրավված գույքերի գծով, որոնց հաշվեկշռային արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 206,151 հազար դրամ, իսկ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 242,347 հազար դրամ, առկա են արժեզրկման հայտանիշներ: Ընկերությունը նշված ամսաթվերին չի իրականացրել նշված ակտիվների իրական արժեքի գնահատում՝ համաձայն ՖՀՍՍ 5 “Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն” ստանդարտի պահանջների:

Մենք անկարող էինք որոշել հնարավոր արժեզրկման . ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2. Ընկերության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց հաշվեկշռային արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 214,004 հազար դրամ, իսկ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 264,602 հազար դրամ առկա են արժեզրկման հայտանիշներ: Ընկերությունը նշված ամսաթվերի դրությամբ չի իրականացրել տվյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատում՝ համաձայն ՀՀՍՍ 39 “Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը” ստանդարտի պահանջների:

Մենք անկարող էինք որոշել հնարավոր արժեզրկման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԽ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարևոր հանգամանքներ

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը Ձեր ուշադրությանն ենք հրավիրում սույն հաշվետվության 16 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված այն հանգամանքի վրա, որ Ընկերությունը չի պահպանել ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված մի շարք նորմատիվներ, մասնավորապես՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը կազմել է 17,272 հազար դրամ՝ այն պարագայում, երբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի նվազագույն սահմանաչափը սահմանված է 150,000 հազար դրամ, ինչի արդյունքում ՀՀ Կենտրոնական բանկը կարող է դադարեցնել Ընկերության լիցենզիայի գործողությունը:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումներից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում ռացիոնալիզացնելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի

երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,

- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,

- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա՞ է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումների վրա, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միայն մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

25 հունիսի, 2018թ.

Այ Էֆ Փի ՍՊԸ

Վաղարշակ Մարգարյան

Տնօրեն

Աշոտ Բարսեղյան

Ղեկավար-աուդիտոր

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄՎՆԱՍԻ ԵՎ ՀԱՍՆԱԳՐՈՒՄԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	Ծնք.	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Տոկոսային եկամուտներ	4	316,559	371,600
Տոկոսային ծախսեր	4	(213,567)	(249,845)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		102,992	121,755
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր		(1,475)	(1,119)
Զուտ շահույթ (վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից		31,410	27,181
Այլ գործառնական եկամուտներ	5	21,082	44,226
Այլ գործառնական ծախսեր		(1,527)	(3,343)
Գործառնական շահույթ		152,482	188,700
Արժեզրկումից կորուստներ		(2,498)	(38,442)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	6	(86,143)	(97,621)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	7	(75,357)	(80,780)
Վնաս մինչև շահութահարկով հարկումը		(11,516)	(28,143)
Շահութահարկի գծով ծախս	8	1,160	7,063
Տարվա վնաս և ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		(10,356)	(21,080)

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. հունիսի 25-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արտյան
Գործադիր տնօրեն

Հրեմն Անտոնյան
Գործադիր տնօրեն

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	Ծնթ.	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	54,114	58,450
Հաճախորդներն տրված վարկեր	10	1,764,882	1,649,849
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	11	72,367	79,321
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	12	223,699	360,247
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	8	9,904	8,744
Այլ ակտիվներ	13	21,626	28,420
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		2,146,592	2,185,031
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կանոնադրական կապիտալ	18	170,000	170,000
Զբաղիված շահույթ		(152,728)	(142,372)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		17,272	27,628
Պարտավորություններ			
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	14	2,108,530	2,117,697
Այլ պարտավորություններ	15	20,790	39,706
Ընդամենը պարտավորություններ		2,129,320	2,157,403
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		2,146,592	2,185,031

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. հունիսի 25-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արոլյան
Գործադիր տնօրեն

Հեղինա Անտոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

«ՓԱՐՎԱՆԱ ԿՐԵԴԻՏ»
ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՆԵՐ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՐԱՑԻՈՆ

01839462

ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈԻՎԿ ՍՊԸ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	Ծնթ.	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր			
Ստացված տոկոսներ		284,133	303,787
Վճարված տոկոսներ		(197,149)	(224,749)
Ստացված զուտ միջնորդավճարներ		24,875	22,973
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ		(64,129)	(69,424)
Վճարված հարկեր		(64,499)	(61,132)
Այլ գործառնություններ		86,418	9,037
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Հաճախորդներին(ից) տրված (ստացված) վարկերի զուտ գումար		(98,963)	15,903
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(29,314)	(3,604)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ		569	(2,493)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		569	(2,493)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Ստացված վարկեր և փոխառություններ		(4,344)	(16,718)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(4,344)	(16,718)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(33,089)	(22,815)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		28,753	17,760
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		58,450	63,505
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	9	54,114	58,450

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. հունիսի 25-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են Ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արովյան
Գործադիր տնօրեն

**ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2016թ.	170,000	(121,292)	48,708
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(21,080)	(21,080)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	170,000	(142,372)	27,628
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(10,356)	(10,356)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	170,000	(152,728)	17,272

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2018թ. հունիսի 25-ին: Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արույան
Գործադիր տնօրեն

1. Նախապատմություն

(ա) Հիմնական գործունեությունը և ընդհանուր տեղեկություններ

Փարվանա կրեդիտ ՈՒՎԿ ՍՊԸ (այսուհետև՝ Կազմակերպություն) շահույթ ստանալու նպատակով հիմնադրված իրավաբանական անձ հանդիսացող առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է 27.07.2006թ-ին կայացած Կազմակերպության հիմնադիրների ժողովի որոշմամբ: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունն է ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի տրամադրումը: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորում է ՀՀ կենտրոնական բանկը (վարկային կազմակերպության անժամկետ լիցենզիա թիվ 15, տրված 2006թ. սեպտեմբերի 12-ին):

Գլխամասային գրասենյակի գտնվելու վայրը և իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 67ա:

Կազմակերպության մասնակիցներն են հանդիսանում՝ Գագիկ Իգնատոսյան – 85.30%, Աշոտ Երանոսյան – 11,75%, Արամ Սարգսյան – 2,95%:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 22-ում:

(բ) Գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունենում քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Այդ իսկ պատճառով, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությանը հատուկ են ռիսկեր, որոնք բնորոշ այլ շուկաներին: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված՝ դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է էական կախման մեջ: Ի լրումն, կապիտալի և վարկային շուկաների ճգնաժամը և դրա ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա ավելի են բարձրացրել տնտեսական անորոշության մակարդակը գործարար միջավայրում: Ծուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Կազմակերպության վիճակի վատթարացման:

Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

ա. 2017թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Հետևյալ նոր ստանդարտների, փոփոխությունների և մեկնաբանությունների գործողության ժամկետը սկսվել է 01.01.2017թ.-ից.

- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ (2014-2016 շրջան). ՖՀՄՄ 12 «Այլ կազմակերպություններում մասնակցության բացահայտում»;
- ՀՀՄՄ 12 «Շահութահարկեր» (Փոփոխություն – Չօգտագործված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում);
- ՀՀՄՄ 7 «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» (Բացահայտումների նախաձեռնության փոփոխություններ):

Նշվածներից ոչ մեկը չունի նշանակալի ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

բ) Նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

Հետևյալ նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել և վաղաժամկետ չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում, կունենան կամ հնարավոր է ունենան ազդեցություն ընկերության հետագա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

	Հրապարակում	Հրապարակման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ակնկալվող փոփոխությունների էությունը	Ամսաթիվը, որից սկսած ՖՀՄՄ-ի կիրառումը պահանջվում է	Ամսաթիվը, որից սկսած ընկերությունը նախատեսում է առաջին անգամ կիրառել հրապարակումը	Առաջին անգամ կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա
1	ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ (2014)	ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ (2014թ.) ստանդարտը ներառում է ֆինանսական գործիքների հետ կապված ծրագրերի բոլոր երեք փուլերը (դասակարգում ու չափում, արժեզրկում ու հեջի հաշվառում) մասին վերջնական պահանջները:	2018թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2018թ. հունվար	Ազդեցությունը դեռևս պետք է ճշգրտվի
2	ՖՀՄՄ 15 Հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթ	ՖՀՄՄ 15 ստանդարտը սահմանում է մեկ միասնական մոդել՝ հաշվառելու հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթը: Ստանդարտում նշված սկզբունքով ընկերությունը պետք է ապրանքների մատակարարումից կամ ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչի այն արժեքով, որն արտացոլում է նշված ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց անկնկալվող հատուցումը:	2018թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2018թ. հունվար	Ազդեցություն չի նախատեսվում
3	ՖՀՄՄ 16 Վարձակալություն (2017)	ՖՀՄՄ 16 ստանդարտի համաձայն վարձակալը ճանաչում է վաճակալվող գույք հանդիսացող ակտիվները և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Վաճակալվող գույք հանդիսացող ակտիվները դիտարկվում և մաշվում են այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների նման, իսկ պարտավորության գծով հաշվարկվում է տոկոսագումար: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբում չափվում է վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարվելիք ապագա վարձավճարների ներկա արժեքով:	2019թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2019թ. հունվար	Ազդեցություն չի նախատեսվում

	Հրապարակում	Հրապարակման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ակնկալվող փոփոխությունների էությունը	Ամսաթիվը, որից սկսած ՖՀՄՄ-ի կիրառումը պահանջվում է	Ամսաթիվը, որից սկսած Ընկերությունը նախատեսում է առաջին անգամ կիրառել հրապարակումը	Առաջին անգամ կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա
4	ՖՀՄՄԿ 22 Արտարժույթով գործարքներ կանխավճարային եղանակով	<i>Մեկնաբանումը վերաբերում է արտարժույթով գործարքներին ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն, որտեղ առկա է արտարժույթով արտահայտված հատուցում կամ գնանշում: Ընկերությունը ճանաչում է կանխավճար (ակտիվ) կամ հետաձգված եկամուտ (պարտավորություն) նշված հատուցման գծով մինչև համապատասխան ակտիվի, ծախսի կամ եկամտի ճանաչումը: Ընդ որում կանխավճարը կամ հետաձգված եկամուտը ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն չեն համարվում:</i>	2018թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2018թ. հունվար	Ազդեցություն չի նախատեսվում
5	ՖՀՄՄԿ 23 Շահութահարկի գծով անորոշություն (հրապարակվել է 2017թ. հունիսին)	<i>Մեկնաբանությունը ներկայացնում է, թե ինչպես որոշել հարկվող շահույթը/վնասը, հարկային բազան, չօգտագործված հարկային վնասները, չօգտագործված հարկային զեղչերը և հարկային տոկոսադրույթները, երբ առկա է անորոշություն ՀՀՄՄ 12, «Շահութահարկեր», ստանդարտի հաշվառման նպատակով:</i>	Ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվար Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է	2019թ. հունվար	Ազդեցություն չի նախատեսվում

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը (այսուհետև՝ դրամ), որը լինելով ՀՀ ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Վերադասակարգում

Որոշ համեմատական գումարներ վերադասակարգվել են՝ համապատասխանեցնելով ընթացիկ տարվա դասակարգումներին:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Այն ենթադրությունների և գնահատումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք ենթադրում են ֆինանսական տարում էական ճշգրտման ռիսկ, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Հաճախորդներն տրված վարկեր – ծանոթագրություն 10
- Ստացված վարկեր և փոխառություններ – ծանոթագրություն 14

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Կազմակերպության համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործու, փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխման արդյունքում առաջացած կամ դրամական միջոցների հոսքի հեջավորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները: ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(I) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմանկանում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,

- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմքում,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալիս այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը դեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կա, վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի եպահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են դասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանաակն է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված են կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Կազմակերպությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեք չափվող,
- որոնց Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Կազմակերպությունը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Կազմակերպությունը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(II) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(III) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վարագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- միջև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ռազմաճանաչման պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և

մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ համաձայն արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(IV) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև՝ անկախ կողմերի միջև գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Կազմակերպությունը գործիքի իրական արժեքը չափում է՝ ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանաշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանաշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող, անկախ կողմերի միջև գործարքներն են:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող չէ, ապա Կազմակերպությունը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրագել, պատրաստական, անկախ կողմերի միջև գործարքների օգտագործումը (որանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, գեղչված դրամական հոսքի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը, որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս հիմնվում է Կազմակերպության յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին զինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանություններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի զինն է, այսինքն տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն առանց վերափոխման կամ վերափաթեթավորման) այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալների միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի զինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և արև գնի և գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Կազմակերպությունն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող համապատասխանաբար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում են ճշգրտումներ Կազմակերպության ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի

առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված՝ այդ թվում իրացվելության ռիսկի կամ մօդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Կազմակերպությունը գտնում է. Որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(V) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական՝ ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- Շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տերբերություններից առաջացած շահույթի կամ վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ վաստակելու ժամանակ և հաշվարկվում են կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(VI) Ապաճանաչում

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ որում Կազմակերպությունը պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Կազմակերպության կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Կազմակերպությունը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ դրանց մի մասը: եթե ակտիվի

սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցվում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Կազմակերպությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(VII) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը քուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(I) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(II) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

կապի և հաղորդակցության միջոցներ	1 տարի
փոխադրամիջոցներ	5 տարի
գույք, գրասենյակային սարք. և այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Կազմակերպության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

(զ) Արժեզրկում

(I) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը (վարկեր և դեբիտորական պարտքեր): Կազմակերպությունը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են միայն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որի Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի՝ արժեքի նվազումը կամ ակտիվների դրբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Կազմակերպությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Կազմակերպությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գրավների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համաման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, Կազմակերպությունն ազտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Կազմակերպությունը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրվում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման, և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(II) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասիկազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումներն ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները մինչև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությունը, ապա արժեզրկումից կորուստն հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(III) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (համաձայն վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշողու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(գ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունը, որպես ածանցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ե) Փոխառությունների գծով պարտավորություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագիր, որոնք պարտավորեցնում են Կազմակերպությանը կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ համաձայն կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով
- եթե Կազմակերպությունն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ

(ը) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(թ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար հարկային նպատակներով չնվազեցվող գույքի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ

մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության համակարգումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններիս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(Ժ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչում ենք շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտներ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Տոկոսային եկամուտներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	315,909	371,355
Բանկային հաշիվներ և ավանդներ	650	245
Տոկոսային ծախսեր	316,559	371,600
Վարկեր և փոխառություններ	(213,567)	(249,845)
	(213,567)	(249,845)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	102,992	121,755

5. Այլ գործառնական եկամուտներ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	16,541	42,081
Այլ եկամուտներ	4,541	2,145
	21,082	44,226

6. Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	86,143	97,621
	86,143	97,621

7. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	14,269	20,281
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկից	8,908	12,881
Կապի և հաղորդակցության միջոցների գծով ծախս	4,498	5,101
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ծախս	6,674	4,513
Անվտանգության գծով ծախս	6,369	7,048
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և պահպանման ծախս	1,224	3,831
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախս	12,700	3,500
Գրասենյակային ծախսեր	891	702
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	531	340
Ապահովագրության գծով ծախսեր	51	117
Այլ ծախսեր	19,242	22,466
	75,357	80,780

8. Շահութահարկի գծով ծախս

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	-	-
Հետաձգված հարկի գծով արտոնություն / (ծախս)		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(1,160)	(7,063)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	<u>(1,160)</u>	<u>(7,063)</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2017թ. հազար դրամ	%	2016թ. հազար դրամ	%
(Վնաս) / շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	<u>(11,516)</u>		<u>(28,143)</u>	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(2,303)	20	(5,629)	20
Զնվազեցվող ծախսեր (եկամուտներ)	1,143	16	(1,434)	5
	<u>(1,160)</u>	<u>4</u>	<u>(7,063)</u>	<u>25</u>

	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Այլ պարտավորություններ Հարկային վնասի	2,026	200	-	2,226
	6,718	960	-	7,678
	<u>8,744</u>	<u>1,160</u>	<u>-</u>	<u>9,904</u>

	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Այլ պարտավորություններ Հարկային վնասի	(1,804)	3,830	-	2,026
	3,485	3,233	-	6,718
	<u>1,681</u>	<u>7,063</u>	<u>-</u>	<u>8,744</u>

9. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Կանխիկ	37,765	39,386
Ընթացիկ հաշիվներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	16,099	12,397
Այլ հայկական բանկեր	250	6,667
Ընդհամենը ընթացիկ հաշիվներ	16,349	19,064
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,114	58,450

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

10. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	207,951	177,790
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	207,951	177,790
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	939,783	816,260
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	266,362	336,897
Այլ սպառողական վարկեր	411,196	469,923
Ընդամենը սպառողներին տրված վարկեր	1,617,341	1,623,080
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	1,825,292	1,800,870
Արժեզրկման գծով պահուստ	60,410	151,021
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	1,764,882	1,649,849

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Մնացորդը սկզբին	151,021	227,967
Զուտ ծախս	-	-
Զուտ եկամուտ	11,592	6,255
Դուրսգրումներ	79,019	70,691
Մնացորդը տարեվերջին	60,410	151,021

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 124,511 հազար դրամ:

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	-	-	-	0%
- 90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	-	0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	-	-	-	0%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	207,951	14,087	193,864	7%
- 90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	-	0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	207,951	14,087	193,864	7%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	207,951	14,087	193,864	7%
Անահտներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	932,238	26,361	905,877	3%
- 90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	7,545	4,527	3,018	60%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	939,783	30,888	908,895	3%
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	265,023	4,037	260,986	2%
- 90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	1,303	261	1,042	20%
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	36	18	18	50%
Ընդամենը ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	266,362	4,316	262,046	2%
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	393,289	4,489	388,800	1%
- 90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	7,742	1,548	6,194	20%
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	10,165	5,082	5,083	50%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	411,196	11,119	400,077	3%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	1,617,341	46,323	1,571,018	3%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	1,825,292	60,410	1,764,882	3%

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման սպառնալուծ	Ջուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
-նչ ժամկետանց	-	-	-	0%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	-	0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	-	-	-	0%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
-նչ ժամկետանց	175,143	14,408	160,735	8%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց			-	0%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	2,647	1,324	1,323	50%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	177,790	15,732	162,058	9%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	177,790	15,732	162,058	9%
Անհատներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
-նչ ժամկետանց	676,040	25,090	650,950	4%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	75,729	18,175	57,554	24%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	64,491	38,657	25,834	60%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	816,260	81,922	734,338	10%
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
-նչ ժամկետանց	334,835	4,538	330,297	1%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	2,037	407	1,630	20%
ավելի քան 180 օր ժամկետանց	25	13	12	52%
Ընդամենը ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	336,897	4,958	331,939	1%
Այլ սպառողական վարկեր				
-նչ ժամկետանց	366,040	6,325	359,715	2%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	32,858	6,572	26,286	20%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	71,025	35,512	35,513	50%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	469,923	48,409	421,514	10%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	1,623,080	135,289	1,487,791	8%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	1,800,870	151,021	1,649,849	8%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(I) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացմանը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացմանը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Կազմակերպությունը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վարկուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունը առաջնորդվում է այն հիմնական ենթադրությամբ, որ ոչ արժեզրկված վարկերի գծով կձևավորվի 1% հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրի և շուկայում վնաս կրելու փորձը:

(II) Անհատներին տրված վարկեր

Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Կազմակերպությունը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է այն հիմնական ենթադրությամբ, որ ոսկու գրավով ու այլ սպառողական վարկերի հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների տարեկան վնասի դրույքը կազմում է 1%:

(գ) Գրավի վերլուծություն

(I) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2017թ.	Վարկային պորտֆել	2016թ.	Վարկային պորտֆել
	հազար դրամ		հազար դրամ	
Անշարժ գույք	102,933	84%	117,678	86%
Փոխադրամիջոցներ	12,166	10%	1,721	1%
Այլ գրավ	7,511	6%	17,971	13%
Անշարժ գույք	122,610	100%	137,370	100%

Վերը աղյուսակում բերվող գումարներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի հաշվելուային արժեքը և պարտադիր չէ, որ արտացոլեն գրավի իրական արժեքը:

(II) Անհատներին տրված վարկեր

Սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքի և ոսկու գրավով: Հիփոթեքային և այլ սպառողական վարկերն ապահովված են հիմնականում փոխադրամիջոցի գրավով:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում ՀՀ-ում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Արդյունաբերություն	123	15,913
Առևտուր	85,465	45,567
Շինարարություն	-	906
Այլ	122,363	115,404
Անհատներին տրված վարկեր	1,617,341	1,623,080
	<u>1,825,292</u>	<u>1,800,870</u>
Արժեզրկման գծով պահուստ	60,410	151,021
	<u>1,764,882</u>	<u>1,649,849</u>

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 220 (երկու հարյուր քսան) վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2016թ.-ին՝ 132), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 1,327,791 հազար դրամ (2016թ.-ին՝ 1,135,790 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ի դ կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Բանի որ Կազմակերպությունը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կերկարաձգվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմանների հիման վրա որոշված ժամկետայնությունից:

11. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Շենքեր, շինություններ	Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	Փոխադրու- միջոցներ	Գույք, գրասենյակային սարք. և այլ հիմն. միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ. Լվելացումներ	67,500	11,579	12,919	15,451	5,328	45,277
Օտարում	-	120	1,463	1,029	-	70,112
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	67,500	11,699	14,382	-	5,328	115,389
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ. Լվելացումներ	67,500	11,699	14,382	16,480	5,328	115,389
Օտարում	2921	967	-	2462	-	6,350
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	70,421	12,666	(12,919)	18,942	5,328	(12,919)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ. Տարվա մաշվածություն	-	(11,470)	(3,353)	(12,900)	(3,831)	(31,555)
Դուրս գրում	-	(118)	(2,632)	(1,266)	(497)	(4,513)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	-	(11,588)	(5,985)	(14,167)	(4,328)	(36,067)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ. Տարվա մաշվածություն	-	(11,588)	(5,985)	(14,167)	(4,328)	(36,067)
Դուրս գրում	(3,439)	(681)	(644)	(1,740)	(169)	(6,674)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	(3,439)	-	6,288	(15,907)	-	6,288
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	(3,439)	(12,269)	(341)	(4,497)	(36,453)	
Մնացորդային արժեք	-	109	9,566	2,551	1,497	13,722
Առ 1 հունվարի 2016թ.	67,500	112	8,396	2,314	1,000	79,321
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	66,982	397	1,122	3,035	831	72,367

33 Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.

12. Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	223,699	360,247
Ընդամենը վաճառքի համար պահվող	223,699	360,247

2017թ. ընթացքում Կազմակերպությունը ձեռք է բերել 29,346 հազար դրամ ընդհանուր գումարով ակտիվներ՝ անհատներին տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2016թ.-ին՝ 319,934): 2017թ. ձեռք բերված ակտիվներից վաճառվել է 16,671 հազար դրամի ակտիվ, նախկինում ձեռք բերվածներից՝ 216,724 հազար դրամի:

13. Այլ ակտիվներ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Կանխավճարներ	14,749	19,719
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	2,428	2,503
Այլ	4,449	6,198
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	21,626	28,420

14. Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Սույն ծանոթագրություններում ներկայացված է տեղեկատվություն Կազմակերպության ամորտիզացված արժեքով չափվող տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 18-ում:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով չափահովված փոխառություններ		
կապակցված կողմերից	-	-
Ընդամենը	-	-
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով չափահովված փոխառություններ		
կապակցված կողմերից	2,108,530	2,117,697
Ընդամենը	2,108,530	2,117,697
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	2,108,530	2,117,697

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառությունների համար գործող պայմանները:

Արժույթ	Անվ. տոկոսադր.	Մարման տարի	2017թ.	2017թ.	2016թ.	2016թ.
			հաշվեկշռ արժ	Անվ. արժ**	հաշվեկշռ արժ	Անվ. արժ**
Գրավոր չապահով. փոխառ. կապ. կողմերից *	ՀՀ դրամ	0	2018	4,170	2,850	2,850
Գրավոր չապահով. փոխառ. կապ. կողմերից *	ՀՀ դրամ	10	2018	2,961	3,967	3,967
Գրավոր չապահով. փոխառ. կապ. կողմերից *	ԱՄՆ դոլ	0	2017		4,670	4,670
Գրավոր չապահով. փոխառ. կապ. կողմերից *	ԱՄՆ դոլ	10	2023	36,506	39,576	39,576
Գրավոր չապահով. փոխառ. կապ. կողմերից *	ԱՄՆ դոլ	10	2018	2,064,893	2,066,634	2,066,634
			2,108,530	2,108,530	2,117,697	2,117,697

* Փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

** Արյուսակում նշված անվանական արժեքը ներառում է մայր գումարը և հաշվեգրված տոկոսները:

Վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ 3 անհատից (2016 թ-ին՝ 3 անհատից), որոնց մնացորդները գերազանցում էին Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,108,530 հազար դրամ (2016 թ-ին՝ 2,117,697 հազար դրամ):

15. Այլ պարտավորություններ

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	6,703	9,715
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,703	9,715
Արձակուրդային պահուստ	9,271	10,571
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին		1,140
Վճարվելիք շահութահարկ		1,700
Կրված երաշխիքների գծով պահուստ	616	3,312
Այլ վճարվելիք հարկեր	3,826	13,207
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	374	61
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	14,087	29,991
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	20,790	39,706

16. Սեփական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 170,000 ՀՀ դրամ:

(բ) Շահաբաժիններ

Ընկերության մասնակիցներն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և ընդհանուր ժողովում յուրաքանչյուր մասնակից ունի իր բաժնեմասային համապատասխան ձայների քանակ:

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կուտակված վնասը կազմում էր 152,728 հազար դրամ:

17. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է վարկավորման ոլորտի համար և Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, կապված են վարկային և իրավացելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեությունն ապահովելու համար: Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար, այն նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքներն ու մեթոդների կիրառումը:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկը Կազմակերպությունը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր, ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության ու արտարժույթային դիրքերի գծով:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմը:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազար դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2017թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,349	-	-	-	16,349
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,495	117,235	1,183,531	439,621	1,764,882
	<u>40,844</u>	<u>117,235</u>	<u>1,183,531</u>	<u>439,621</u>	<u>1,781,231</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր և փոխառություններ	438,126	1,633,898	-	36,506	2,108,530
Տարբերություն	<u>397,282</u>	<u>1,516,663</u>	<u>(1,183,531)</u>	<u>(403,115)</u>	<u>327,299</u>

հազար դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2016թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,064	-	-	-	19,064
Հաճախորդներին տրված վարկեր	130,195	68,629	1,013,142	437,883	1,649,849
	<u>149,259</u>	<u>68,629</u>	<u>1,013,142</u>	<u>437,883</u>	<u>1,668,913</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր և փոխառություններ	238,062	1,879,636	-	-	2,117,698
Տարբերություն	<u>88,803</u>	<u>1,811,007</u>	<u>(1,013,142)</u>	<u>(437,883)</u>	<u>448,785</u>

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Կազմակերպության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր նկամտաբերությունը:

	2017թ.		2016թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	22%	14%	21%	14%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ				
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	-	-	12%	12%
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերից	10%	10%	13%	11%

Տոկոսադրույքի զգալունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգալունության մոնիտորինգով:

Կազմակերպությունը չունի վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների:

	2017 թ. ԱՄՆ դոլար	2016 թ. ԱՄՆ դոլար
հազար դրամ		
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,833	10,802
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,069,094	885,647
Ընդամենը ակտիվներ	1,078,927	896,449
Պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	2,074,373	2,078,373
Ընդամենը պարտավորություններ	2,074,373	2,078,373
Ձուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի	(995,810)	(1,181,924)

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ամրապնդումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2017թ.		2016թ.	
	Շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	99,581	(99,581)	118,192	(118,192)

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտականությունները Կազմակերպության նկատմամբ: Կազմակերպությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Վարկային ռիսկն ամենակարևոր ռիսկն է Կազմակերպության գործունեության համար, այդ իսկ պատճառով, ղեկավարությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում այդ ռիսկի կառավարմանը: Վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է վարկավորման գործունեության հետ կապված:

Կազմակերպությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված վարկային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական սեգմենտների կտրվածքով: Վարկային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և անհրաժեշտության դեպքում սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Կազմակերպության վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվի գծով ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,349	19,064
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,764,882	1,649,849
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը	1,781,231	1,668,913

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 11-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով: Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղչված դրամական հոսքերի տեղաբաշխումը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակում ներկայացված արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չգեղչված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների գծով: Այս ֆինանսական պարտավորությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը կարող են էականորեն տարբերվել այս վերլուծության տվյալներից:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Ցուցանիշ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվենշտ. արժեք
հազար դրամ 31 դեկտեմբերի 2017թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	244,420	329,387	925,095	573,122	36,506	-	2,108,530
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ							
Ընդամենը պարտավորություններ	244,420	329,387	925,095	573,122	36,506	-	2,108,530
Վարկային պարտավորություններ	244,420	329,387	925,095	573,122	36,506	-	2,108,530

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազար դրամ	Ցույախանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվենշտ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2016թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	245,243	337,385	928,000	566,580	40,489	-	2,117,697
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ							
Ընդամենը պարտավորություններ	245,243	337,385	928,000	566,580	40,489	-	2,117,697
Վարկային պարտավորվածություններ	245,243	337,385	928,000	566,580	40,489	-	2,117,697

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի սնանկ հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերաժողությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազար դրամ	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետ անց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ								
Հաճախորդներին տրված վարկեր	54,114	-	-	-	-	-	-	54,114
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	2,407	25,744	95,340	1,183,531	439,621	-	18,239	1,764,882
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	72,367
Այլ ակտիվներ	-	-	223,699	-	-	-	-	223,699
Ընդամենը ակտիվներ	40	5,293	16,853	(560)	-	-	-	21,626
	56,561	31,037	335,892	1,182,971	439,621	72,367	18,239	2,136,688
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ								
Այլ պարտավորություններ	244,420	329,387	1,498,217	-	36,506	-	-	2,108,530
Ընդամենը պարտավորություններ	3,826	7,077	9,887	-	-	-	-	20,790
	248,246	336,464	1,508,104	-	36,506	-	-	2,129,320
Զուտ դիտք	(191,685)	(305,427)	(1,172,212)	1,182,971	403,115	72,367	18,239	10,368

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի նախին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնյակող ժամկետների:

հազար դրամ	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ կետ	Ժամկետ անց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	58,450	-	-	-	-	-	58,450
	Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,423	115,215	108,579	1,154,368	215,744	29,520	1,649,849
	Հիմնական միջոցներ և ոչ ցյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	79,321
	Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	360,248	-	-	-	360,248
Այլ ակտիվներ		3,285	4,522	21,625	(1,012)	-	-	28,420
	Ընդամենը ակտիվներ	88,158	119,737	490,452	1,153,356	215,744	29,520	2,176,288
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
	Վարկեր և փոխառություններ	325,870	530,573	1,220,764	3,967	36,523	-	2,117,697
	Այլ պարտավորություններ	1,140	24,682	13,884	-	-	-	39,706
	Ընդամենը պարտավորություններ	327,010	555,255	1,234,648	3,967	36,523	-	2,157,403
	Զուտ դիրքը	(238,852)	(435,518)	(744,196)	1,149,389	179,221	79,321	18,885

Իրացվելության ռիսկի կառավարման համար Կազմակերպության կողմից կիրառվող հիմնական միջոցն իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների, ընթացիկ հարաբերակցության և արագ հարաբերակցության կիրառումն է: Այս նպատակով իրացվելի ակտիվների հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաժանվում են ընդհանուր ակտիվների, ընթացիկ հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար ընթացիկ ակտիվները բաժանում են ընթացիկ պարտավորությունների և արագ հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաժանվում են ընթացիկ պարտավորությունների վրա:

Ստորև ներկայացված են հարաբերակցությունները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2017թ.	2016թ.
Իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցություն	12,9%	19.2%
Ընթացիկ հարաբերակցություն	13.0%	19.4%
Արագ հարաբերակցություն	2.5%	2.7%

18. Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը, որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն վարկային կազմակերպությունները պետք է ապահովեն 150,000 հազար դրամի չափով նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ և ընդհանուր կապիտալ: 2017թ. ընթացքում Կազմակերպությունը չի բավարարել կապիտալի նվազագույն պահանջները:

Ստորև ներկայացված է Կազմակերպության պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Ընդամենը պարտավորություններ	2,129,320	2,157,697
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	(54,114)	(58,450)
Զուտ պարտքը	2,075,206	2,099,247
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	17,272	27,628
Պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը	120	76

Կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Կազմակերպության մոտեցումը տարվա ընթացքում չի փոփոխվել:

19. Պարտավորվածություններ

Կազմակերպությունն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի տրամադրում:

Կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների և վարկերի գծով պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքների հետ կապված Կազմակերպությունը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման մույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որը գործում է հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,108,530	2,117,697
Երաշխիքներ	-	-
	<u>2,108,530</u>	<u>2,117,697</u>

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

20. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջապես ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Կազմակերպությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Կազմակերպության ղեկավարությունը տեղյակ չէ Կազմակերպության դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցի մասին:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար մոտ է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Կազմակերպության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Կազմակերպության վերջնական վերահսկող կողմն է հանդիսանում Նելսոն Աբովյանը:

(բ) Գործարքներ ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը ղեկոսներին 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2017թ. հազար դրամ	2016թ. հազար դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	26,351	29,826
Ընդամենը	26,351	29,826

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	2017թ.		2016թ.	
	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Տրված վարկեր (համախառն)	8,761	18%	15,340	18%
Տրված վարկերի պահուստ	(88)	1%	(153)	1%

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2017թ.	2016թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	2,367	2,381

(գ) Գործադրման այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Հազմակերպության մասնակիցներին, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված և նրանց կողմից վերահսկվող այլ անձինք և կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործադրման մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2017 թ-ին շահույթում կամ վնասում ապագադրված գումարները:

	Մասնակիցներ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը	
	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույք
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎԼԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր - համախառն	-	-	8,761	18%	8,761	18%
Հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստ	-	-	88	1%	88	1%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ						
Վարկեր և փոխառություններ	2,108,530	10%	-	-	2,108,530	10%
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-
Տոկոսային ծախս	213,567	10%	-	-	213,567	10%

Ստորև ներկայացված են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործադրման ենթակա համապատասխան միջին տոկոսադրույթները, ինչպես նաև 2016թ-ին շահույթում կամ վնասում ադտացրված գումարները:

	Մասնակիցներ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը	
	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույթ	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույթ	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույթ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր - համախառն	-	-	15,913	0%	15,913	0%
Հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստ	-	-	159	1%	159	1%
ՊԼՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ						
Վարկեր և փոխառություններ	2,117,697	12%	-	-	2,117,697	12%
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-
Տոկոսային ծախս	249,858	12%	-	-	249,858	12%